

ÚVOD DO OBLIGAČNÍHO PRÁVA SOUKROMÉ PRÁVO 2

JUDr. Jan Vylegala, Ph.D., JUDr. Zuzana Vylegalová

Základní pojmy

- závazek (obligace)
- • pohledávka
- • dluh
- • věřitel
- • dlužník
- • podnikatel
- • spotřebitel

Prameny

- • zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- – § 1721 – 2054 – všeobecná ustanovení o závazcích
- – § 2055 – 2893 – závazky z právních jednání
- – § 2894 – 2990 – závazky z deliktů
- – § 2991 – 3014 – závazky z jiných právních důvodů
- • zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele
- • zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru
- • zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
- • nařízení vlády č. 351/2013 Sb. určující výši úroků z prodlení a nákladů spojených s vymáháním pohledávky
- Prameny závazkového práva

Závazek

- právo majetkové a relativní
- § 1721-> ze závazku má věřitel vůči dlužníku právo na určité plnění jako na pohledávku a dlužník má povinnost toto právo splněním dluhu uspokojit
- právní důvody vzniku závazku:
- závazek vzniká ze smlouvy, z protiprávního činu, nebo z jiné právní skutečnosti, která je k tomu podle právního řádu způsobilá (§ 1723/1)

Obsah přednášky

- Témata:
 - • úvod do obligačního práva
 - • prameny obligačního práva
 - • základní pojmy
 - - obligace (závazek)
 - - podnikatel
 - - spotřebitel
 - • systematika závazků z právního jednání
 - • odlišnosti relativních a absolutních práv

Co je to obligační právo?

závazek = obligace

- obligační právo (závazkové právo) je část občanského, resp. soukromého práva, která je tvořena souborem právních norem o závazcích
- upravuje vztahy mezi věřiteli a dlužníky (obecné pojmy)
- funkce:
 - zabezpečit uspokojování potřeb lidí ve vzájemné součinnosti
 - umožňovat převádění hodnot
 - upravit vyrovnání újmy

Pojmy

- DLUH = to, co má být plněno
- -> DLUŽNÍK = ten, kdo plní
- • POHLEDÁVKA = právo na plnění
- -> VĚŘITEL = ten, komu má být plněno

Podnikatel

- § 420 OZ

(1) Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výtěžnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.

(2) Pro účely ochrany spotřebitele a pro účely § 1963 se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele

Podnikatel

- § 421

(1) Za podnikatele se považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku. Za jakých podmínek se osoby zapisují do obchodního rejstříku, stanoví jiný zákon.

(2) Má se za to, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona

Spotřebitel

- 419 OZ
- Spotřebitelem je každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná

Systematika závazků z právního jednání

- převedení věci do vlastnictví jiného
- přenechání věci k užití jinému
- závazky ze schovacích smluv
- závazky ze smluv příkazního typu
- zájezd
- závazky ze smluv o přepravě
- dílo
- péče o zdraví

Systematika závazků z právního jednání

- kontrolní činnost
- závazky ze smlouvy o účtu, jednorázovém vkladu, akreditivu a inkasu
- závazky ze zaopatřovacích smluv
- společnost
- tichá společnost
- závazky z odvážných smluv

Odlišnosti relativních a absolutních práv

- Absolutní majetková práva
- Určující je právo určité osoby k určité věci. Podstatný je osud věci, nikoliv osoby, která vůči ní toto právo má.
- Působí vůči všem (erga omnes), tzn. vůči neomezenému a neurčitému počtu lidí (Y se musí zdržet zásahů do absolutního majetkového práva).
- Relativní majetková práva
- Jde o vztah mezi věřitelem a dlužníkem, kteří vůči sobě mají vzájemná práva a vzájemné povinnosti

Odlišnosti relativních a absolutních práv

- Absolutní majetková práva
- Zákonný výčet (úplný) – nelze si ujednat jiná absolutní majetková práva, než která stanoví zákon.
- Nelze se odchýlit od zákonných ustanovení s účinky třetích stran, pokud to zákon nedovoluje.
- Princip publicity – veřejnost absolutních majetkových práv (katastr nemovitostí)
- Relativní majetková práva
- Neúplný zákonný výčet – lze si sjednat různé druhy.
- Volnost vůle stran (zásada autonomie vůle)